

Časopis Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a.s. pre deti ZŠ

www.vodarne.eu

9 Vodníček 2019

Svetový
deň vody

22

marec

Hraj o bomba ceny

Pre celú triedu ~~Pre~~ Pre teba

Vodárenský zdroj a my

Každé ráno, keď vstanete, vaša prvá návšteva určite smeruje k hygiene. Najskôr asi splachujete, potom púšťate vodu z vodovodu, aby ste si pretreli oči, umyli zuby... a uhasili smäd. Premýšľali ste už, odkiaľ sa tá voda vo vašom vodovode berie? Koľko metrov, kilometrov putuje cez múry vášho domova, cez lúku, popri ceste. A kde sa vôbec začína jej putovanie?

Viete, čo je zdrojom vody? Skúste si to naštudovať. Tohtoročná vodníčkovská úloha pre vás bude aj o vedomostiach, aj o kreativitě.

Podmienky súťaže: Kliknite na fb/vodovodna. Nájdite si podujatie Súťaž s Vodníčkom 2019 a pošlite sem fotografiu celej triedy pri zdroji vody s krátkym popisom. Hodnotiť sa bude vecná správnosť aj kreativita. Vždy ku každej fotografii pripíšte názov/adresu školy, triedu a kontakt. Parádne ceny získa celá trieda a pre každého jednotlivca, ktorý sa do súťaže zapojí, to bude aj mimoriadna osobná cena v následnom zrebovaní.

Termín súťaže: fotografie na FB Súťaž s Vodníčkom 2019 posielajte v termíne **od 22. 3. do 11. 4. 2019.**

Uzávierka je: **11. 4. 2019**

Vyhodnotenie: Fotografie bude hodnotiť komisia zložená zo zástupcov VVS, a.s. a grafického štúdia Agentúry PENELOPA, s.r.o.. Ocenené budú 3 najlepšie školské triedy.

Ceny pre celú triedu:

1. – 3. miesto: originálne reklamné predmety pre celú triedu s logom

Pijem zdravú vodu

Ceny pre jednotlivcov:

1. miesto: OKULIARE NA VIRTUÁLNU REALITU

2. miesto: TEXTILNÝ REPRODUKTOR A POWERBANKA

3. miesto: VOGUE SLÚCHADLÁ

Téma?

Vodárenský zdroj a my

Termín?

od 22. 3. do 11. 4. 2019

Víťazi budú uverejnení po 11. apríli na

facebook.com/vodovodna

instagram.com/pravavodovodna

Str. 2

Svetový deň vody
Hraj o bomba ceny

Str. 4

Veľký sviatok vody

Str. 5 - 6

Myslíš na svoju budúcnosť?

Str. 7 - 8

Aké pozície ponúka VVS

Str. 9

Pravá vodovodná

Str. 10 - 11

Ako dokola koluje voda

Str. 12 - 13

Táraninky
Marián Čekovský
a Roman Sorger

Str. 14

Aj kanalizácie plačú

Str. 15

Vtipy a testík

Str. 16

Inzercia

OBSAH

VODA
zábava

VEĽKÝ SVIATOK vody

Je najvzácnejšou surovinou sveta, to najcennejšie, čo nám príroda dáva...máme obrovské šťastie, že žijeme v krajine, kde nepocítujeme jej nedostatok, možno preto si ju menej vážime. To je ale škoda! Sú ľudia, ktorí by za kvapku vody dali naozaj veľa a radi by sa s nami vymenili.

Viete, že...

- Na Zemi je len jedno percento pitnej vody?
Z toho jedného percenta má naša krajina obrovský kus.
- Voda je na zemskom povrchu rozložená nerovnomerne?
- Z pohľadu zásob pitnej vody sa Slovensko radí medzi veľmoci.
- Najväčšou zásobárňou vody je Žitný ostrov, ktorý má zásoby pre 2,5 násobok počtu obyvateľov Slovenska?
- V niektorých krajinách trvá 6 a viac hodín, kým sa ľudia dostanú k pitnej vode, v Afrike a Ázii sú krajiny, kde pitná voda nie je samozrejmosťou?
- Ak by sa napili z akéhokoľvek neovereného zdroja, môžu umrieť, lebo voda v týchto končinách je na mnohých miestach kontaminovaná? Tí šťastnejší z nich môžu za jeden deň spotrebovať len 10 litrov vody. Pre porovnanie – 10 litrov vody znamená v našich podmienkach jedno jediné spláchnutie!

Zamyslime sa nad tým, keď ňou budeme plyvať... vážme si najväčšie prírodné bohatstvo sveta, ktorým nás príroda obdarila.

Svetový deň vody sa oslavuje od roku 1993, a to 22. marca a rozhodlo o tom Valné zhromaždenie OSN v Rio de Janeiro. Tento deň má všetkým ľuďom na svete pripomenúť nenahraditeľnosť vody v živote človeka, jej význam pre ekosystémy a dopad na vyspelosť krajiny. Upozorňuje však aj na neutешený stav vody vo svete, na jej znečisťovanie, informuje o riešení problémov týkajúcich sa vody.

VVS, a.s. každý rok pri príležitosti Svetového dňa vody ponúka zákazníkom, ktorí nie sú pripojení na verejný vodovod, možnosť bezplatnej analýzy vody z domových studní v ukazovateli dusičnaný.

DEŇ OTVORENÝCH DVERÍ PRE ŠKOLY

Chcete vidieť úpravne vody, čistiare odpadových vôd, chemické laboratória či Environmentálne vodárenské vzdelávacie múzeum v Michalovciach aj s odborným výkladom? Prídte v organizovaných skupinách v dňoch **28. - 29. 3. alebo 1. 4. 2019** a nenechajte si ujsť jedinečný zážitok!

22. MAREC

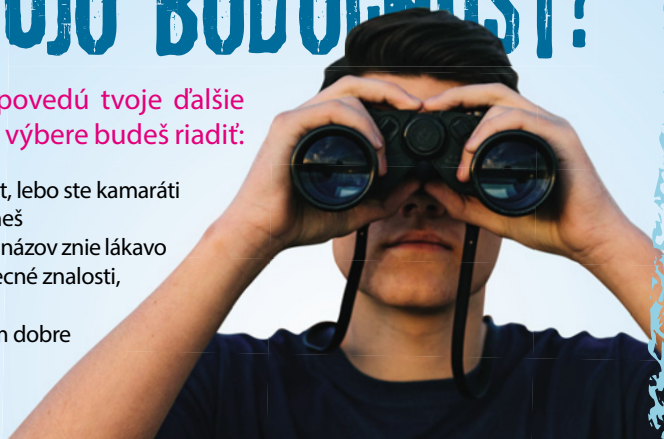
SVETOVÝ
DEŇ
VODY

MYSLÍŠ NA SVOJU BUDÚCNOSŤ?

Možno sa práve teraz rozhoduješ, kam povedú tvoje ďalšie kroky. Je niekoľko možností, ktorými sa pri výbere budeš riadiť:

1. budeš sa hlásiť na rovnakú školu ako tvoj kamarát, lebo ste kamaráti
2. budeš sa hlásiť na školu, na ktorú sa ľahko dostaneš
3. budeš sa hlásiť na školu, o ktorej nič nevieš, ale jej názov znie lákavo
4. budeš sa hlásiť na školu, ktorá ti poskytne všeobecné znalosti, lebo potom chceš určite ísť na „výšku“
5. budeš sa hlásiť na školu, lebo má renomé, ale sám dobre vieš, že sa tam dostaneš ťažko a pravdepodobne ťa baviť nebude

Rozmýšľal si však nad školou, ktorá ti zaručí prácu? Čo tak hlásiť sa na školu, ktorá ti poskytne nielen vedomosti, zručnosti, ale i kariéru?

A teraz pozorne čítaj!

Na Slovensku existuje množstvo spoločností, ktoré urgentne potrebujú odborníkov, **napríklad 19 vodárenských spoločností! Medzi nimi i VVS, a.s..**

Čo je VVS?

Je to Východoslovenská vodárenská spoločnosť, ktorá pitnou vodou zásobuje a odpadové vody odvádza na takmer celom území východného Slovenska vrátane časti Banskobystrického kraja, spolieha sa na ňu viac ako milión obyvateľov. To znamená, že musí mať veľa zamestnancov. Áno, má ich približne **2 000 v 9 závodoch. Napriek tomu potrebuje aj teba!** Už teraz a o pár rokov ťa bude potrebovať akútne. Odborníci starnú, odchádzajú do dôchodku... Nemôže predsa nastať situácia, že ostaneme bez vody, lebo niet vodárov! Voda tu bude...budú však i vodári!

Preto robí, čo môže, začína takpovediac od piky a **budúcich vodárov si začala vychovávať sama** 😊. Intenzívne spolupracuje so školami, prvá je **SOŠ technická na Kukučínovej ulici v Košiciach**, tá druhá sa volá **SSOŠ DSA v Trebišove** a obe školy ponúkajú odbor **technik vodár vodohospodár**.

Vodár v Košiciach

Košická škola poskytuje žiakom vedomosti o vode už tretí rok. K dispozícii majú odbornú učebňu vybavenú potrebnými pomôckami, ktorá vznikla v spolupráci s VVS, a.s. a onedlho budú mať i dielňu pre odborné vyučovanie. Od tretieho ročníka majú žiaci odborný výcvik priamo vo vodárenských závodoch, pravidelné odborné exkurzie do VVS a vyučovanie odborných predmetov kvalifikovanými odborníkmi z VVS.

Vodár v Trebišove

Aj v tomto meste sú prví žiaci už v treťom ročníku. Priamo pre mladých vodárov tu vzniklo špeciálne tréningové centrum. Jeho podstatnou súčasťou je unikátny testovací podzemný polygón s rozlohou 1 100 m² ovládaný počítačmi, na ktorom je možná výučba simulovaného zisťovania porúch vodovodného potrubia, jediné svojho druhu na Slovensku.

Polygón vznikol s intenzívnou účasťou VVS, a.s. a je v ňom zabudovaná vodovodná sieť v celkovej dĺžke takmer 1 500 metrov. Povrch polygónu tvoria úseky s rôznymi povrchmi – asfalt, betón, zámková dlažba, štrkodrva a tráva, simulované sú všetky povrchy, s ktorými sa vodári reálne môžu stretnúť. Pod týmito povrchmi je v rôznych hĺbkach uložená vodovodná sieť a pod každým z nich sú osadené tri simulátory porúch v rôznych hĺbkach a vzdialenostiach. Ovládané sú diaľkovo z riadiaceho centra, ktoré je situované v unimobunke pri polygóne. Vyučujúci pomocou aplikácie dokáže nasimulovať

haváriu v rôznej hĺbke a pod rôznymi povrchmi. Žiak – pátrač po sieti potom pomocou špeciálneho prístroja počúva, či a kde voda z potrubia uniká, tá sa dokonca pod rôznymi povrchmi správa vždy inak. S presnosťou pár centimetrov žiak dokáže určiť miesto a hĺbku poruchy.

K dispozícii je aj showroom s prístrojmi a zariadeniami najvyššej kvality a najmodernejšej verzie. Zahŕňa prístroje na vyhľadávanie porúch a únikov vody, korelátory a snímače šumu, bezdrôtový pôdny mikrofón, ktorý dokáže zachytiť zvuk unikajúcej vody, kameru na jednoduchú kontrolu potrubia, či prístroj PipeMic, ktorý je určený na vyhľadávanie únikov vody v ťažko dostupných terénoch.

V hale sa nachádza i funkčná vodárenská armatúra, jej súčasťou sú nadzemný liatinový hydrant, zavzdušňovacia a odvzdušňovacia súprava, v inštalovanom potrubí reálne tečie voda!

VIDÍŠ? UČENIE NEMUSÍ BYŤ LEN NUDNÉ, ALE AJ ZAUJÍMAVÉ A MODERNÉ!

VVS ti navyše garantuje istú prácu v jednom z jej 9 závodov a je len na tebe, ktorý si vyberieš 😊

A teraz si pozri, aké pozície ti VVS ponúka:

Referent zákazníckeho servisu a callcentra

zodpovedá za prvý kontakt s klientom, komunikuje s klientom, uzatvára zmluvy, ponúka produkty, poskytuje klientom informácie, operatívne rieši požiadavky.

Strojník vodohospo- dárskych zariadení

zodpovedá za prevádzku zvereného technologického zariadenia, vykonáva monitoring, obsluhu a údržbu strojnotechnologického zariadenia na verejných vodovodoch a kanalizáciách.

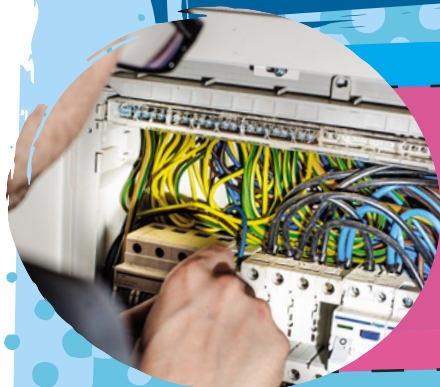
Technický pracovník - dispečer

riadi prevádzku verejných vodovodov a kanalizácií, rozhoduje o optimálnom chode jednotlivých zariadení, manažuje činnosti pri odstraňovaní porúch a havárií na vodovodnej a kanalizačnej sieti a ostatných vodárenských objektoch.

✓ Vodič cestných motorových vozidiel - špeciálnych

vedie a obsluhuje zverené špeciálne vozidlo (cisterny, motorové vozidlá vybavené meracou a regulačnou technikou, kanalizačné vozidlá).

✓ Prevádzkový elektrikár /elektromontér

inštaluje, testuje a rekonštruje elektrické siete a elektrické zariadenia, vyberá elektrotechnický materiál.

✓ Pátrač na siete

vyhľadáva poruchy na vodovodnej sieti prístrojovou technikou, vytyčuje vodovodné potrubia a podzemné vedenia, vykonáva preventívne prehliadky vodovodných sietí.

✓ Technický pracovník - chemik a biológ

vykonáva laboratórne skúšky zamerané na chemické, fyzikálne, mikrobiologické a biologické ukazovatele kvality pitnej a odpadovej vody na objektoch verejných vodovodov a kanalizácií.

Nechceš mať zubársku
vrtačku vo svojej puse?
Pi pravú vodovodnú
z vodovodu. Nepokazia
sa ti zuby, lebo
neobsahuje cukor.

Nechceš byť
XXL oversize?
Pi pravú vodovodnú
z vodovodu.
Nepriberieš, lebo neobsa-
huje žiadne kalórie.

Chceš ušetriť?
Pi pravú vodovodnú
z vodovodu.
Pohár vody z vodovodu
tá skoro nič nestojí.

Chceš znížiť produkciu
plastového odpadu? Pi pravú
vodovodnú z vodovodu.
Stačí ju napustiť do pohára,
nepodporuješ produkciu
plastových obalov.

Potrebuješ
zdravé kosti?
Pi pravú vodovodnú
z vodovodu.
Neukradne ti vápnik
z kostí, lebo ho má
dostatok.

PRAVÁ VODOVODNÁ JE COOOOOOL

Prichádza jar. Aj vy to cítite? Vo vzduchu, v prírode, všade vôkol seba. Cez zimu ste určite mnohí nepili toľko, koľko by ste mali. A určite ste sa napchávali aj nezdravými, škodlivými, sladenými bublinkatými nápojmi. Je jar, **UROB TOMU KONIEC!**

Lebo bez zdravého pitného režimu to nasledujúce mesiace rozhodne nepôjde. Bude oveľa teplejšie, pribudnú letné horúčavy, v ktorých sa bez pravidelného prísunu tekutín naše telo nezaobíde. Je však dôležité uvedomiť si, že denne by sme mali vypiť aj 2 litre tekutín. Za najvhodnejšiu na konzumáciu považujú odborníci pitnú vodu z vodovodu. Je zdravá, čistá, dodáva telu vyvážené množstvo minerálov potrebných pre naše zdravie.

Piť vodu z vodovodu by ste pritom mali každý deň pravidelne bez ohľadu na ročné obdobie. Nielen vtedy, keď ste smädní, odborníci varujú, že keď náš organizmus páli smäd, je už neskoro. Piť treba postupne po malých dúškoch, aby telo smäd nepociťovalo.

A nezabúdajte, že keď ste vonku, športujete, lietate, jednoducho chvíľu neposedíte, je pitie vody nevyhnutné.

AKO DOKOLA KOLL

JE VODA

Ako dokola koluje voda

1. Zdroj vody - podzemný alebo povrchový. Podzemná voda je kvalitnejšia ako povrchová, ale nie každý zdroj spĺňa parametre pitnej vody, a tak sa voda musí dezinfikovať alebo dopraviť potrubiami do úpravne vody.

2. Úpravňa vody. V úpravni sa voda prefiltruje, prípadne upraví aj chemicky a potom sa dezinfikuje - pridá sa malé množstvo chlóru, ktorý zahubí všetky baktérie. Takto upravená, čistá a skontrolovaná voda putuje cez vodojem, vodovodné potrubia až ku vodovodnému kohútiku.

3. Privádzacie potrubie - potrubia vedúce do vodojemu. Existujú potrubia výtlačné a gravitačné, výtlačné potrubia sú náročnejšie na prevádzku, voda v nich sa musí vytláčať aj do výšky 200 m.

4. Vodojem - zásobník na vodu. Jeho úlohou je zabezpečiť, aby sme stále mali rovnaký prítok vody počas celých 24 hodín, aj keď ju odoberáme nerovnomerne.

5. Zásobovacie potrubie - z vodojemu putuje gravitačnými alebo výtlačnými potrubiami priamo k spotrebiteľovi.

6. Počas cesty k spotrebiteľovi ju neustále kontrolujú vodári.

7. Vodomer - zariadenie, ktoré meria, koľko vody v domácnosti spotrebujete.

8. Dom, kde bývaš. Keď otočíš kohútikom a vodu použiješ, po vypustení sa z nej stáva odpadová voda.

9. Verejná kanalizácia. Kanalizačným potrubím sa dostáva znečistená voda do čistiarne odpadových vôd.

10. Čistiareň odpadových vôd. Miesto, kde sa rôznymi technológiami a spôsobmi čistí odpadová voda. Po splnení veľmi prísnych parametrov kvality vody sa môže vypustiť znova do prírody.

11. Rieka, potok,... kam sa dôkladne vyčistená voda vracia späť do prírody.

Marián Čekovský

TÁRANINKY

Roman Sorger

Spomínate si na jeden z najobľúbenejších detských programov Táraninky? Dlho na obrazkách chýbal, RTVS však po rokoch znovu oslovila jeho tvorcov: Mariána Čekovského a Romana Sorgera. Prvé časti uvidíme už v septembri. Chalani momentálne cestujú po východnom Slovensku a hľadajú nové detské tváre, možno ich niekde stretnete. 😊 Prečítajte si rozhovor s Mariánom a Romanom o živote, o všetkom, čo ich baví, ako žijú, Táraninky 😊

M+R Táraninky sú špecifické v tom, že nie sú určené prioritne pre detského diváka. Je to relácia, kde deti reflektujú svet dospelých a dospelí sa na tom bavia. Je to ponor do detskej hlavy a duše, ktorý môže inšpirovať, baviť, zaražiť, pošteklieť. Hlavne neuráža.

Na čo sa môžu malí veľkí diváci tešiť?

M+R Vymysleli sme si rubriky, v ktorých sa nás deti budú pýtať na čokoľvek prostredníctvom skypu, sms, videa a podobne. V každej časti položíme deťom otázku, na ktorú môžu odpovedať - rodičia alebo učiteľky ich nahrávajú na mobil, kameru, foťák a pošlú nám video do relácie. V každej časti bude hudobná vsuvka, na scéne bude hudobný kútik s Petrom Tomkom a deti si s nami aj zahrajú a zaspievajú. A môžeme prezradiť, že nová a krásna bude aj scéna.

Momentálne sa konajú na východnom Slovensku castingy na účinkujúcich do Táraniniek. Čo musí mať alebo splniť dieťa, aby vás ako tvorcov zaujalo?

M+R Musí byť bezprostredné, nemá len odpovedať na otázky ako v škole pred tabuľou, musí slobodne premýšľať a nebáť sa podeliť so svojimi úvahami. Samozrejme, veľkou výhodou je aj to, keď je dieťa na niečo vyslovene expert. Mali sme už malých paleontológov, archeológov, policajtov, autíčkarov a podobne. Tak to je potom iná debata 😊

Ako sa deti správajú, majú talent, sú tvorivé?

M+R Deti sú prirodzene kreatívne, len niektoré sa nevedia podeliť so svojim uvažovaním, niektoré sa boja verejne prejavíť. Ale väčšina sa vie pomaly uvoľniť a zdieľať s nami kúsok svojho sveta.

Čo je váš veľký sen?

Marián: Mať veľkú továreň na sny 😊

Roman: Nemôžem povedať, ale mám fakt veľký sen 😊

Má človek veľké sny v každom životnom období?

M: Určite áno. Podľa mňa, keď človek nemá ani jeden sen, keď nemá nejaký vysnívaný cieľ, nemôže šťastne žiť.

R: Má. Pracujem aj s deťmi, ktoré majú sotva pol roka a už v nich vidíte túžby, chcenie, sny, hľadanie, progres. Sen nás posúva vpred.

Čo pijete najradšej?

M: To, čo mi najmenej škodí.

R: Ako dlhoročný abstinents mám najradšej čistú vodu. Je super a hlavne si do nej môžem pridať to, na čo mám práve chuť: citrón, bylinky, sirup...

Čo je najzdravšie piť, aby ste boli zdraví a nemali smäd?

M+R: Ako spieva klasik - „Píte vodu, píte čistou vodu, píte vodu a nepíte rum“.

Marián: Ale zasa vodou treba šetriť 😊

Viac s Mariánom

Si inštrumentalista, spevák, skladateľ, účinkuješ v rôznych TV programoch, dá sa to stíhať?

M: Všetko sa dá stihnúť. Aj keď sa zdá, že toho robím strašne veľa, robím vlastne vždy to isté. Hrám, spievam a rozprávam a hlavne robím to s ľuďmi, ktorých mám rád. Hudba je môj život a ako umelec sa musím a chcem prezentovať tam, kde sa moje umenie môže dostať k tým, pre ktorých to robím, k divákovi.

Čo z toho ťa baví najviac? Komponovať hudbu, účinkovať v TV alebo hrať na live koncerte?

M: Každý umelec má svoje obdobia, keď je nejaká jeho činnosť v popredí, keď ho naplňa viac ako iná. U mňa je to rovnaké. Sú obdobia, keď mám množstvo kreatívnych nápadov na komponovanie, potom nájdem tému na dobrú talk show alebo ma oslovia s televíznym projektom, v ktorom vidím zmysel a viem sa odovzdať. Ale hudba v každej svojej podobe je to najpodstatnejšie.

Dá sa roky fungovať v tejto brandži s plným nasadením, alebo si tú prácu spestruješ?

M: V našej brandži sa inak ako s plným nasadením robiť nedá. Alebo dá, ale potom to tak vnímajú aj diváci a poslucháči. Všetko robím naplno. Mám to šťastie, že moja práca ma baví a je to aj môj koníček, aj vašeň.

Vraj dokážeš zahrať na čokoľvek, dá sa to vôbec?

M: Keď vyskúšam posledný nástroj, dám vám vedieť 😊

Vraví sa, že mnohé tvoje hudobné produkcie vznikajú priamo na pódiu, nápad, improvizácia. Je to tak, alebo je to tvrdá drina?

M: Každá dobrá improvizácia má základ v tvrdej drine. Keď niekto príde na pódium a predtým neodohral stovky koncertov, neabsolvoval tisíce skúšok, nepresedel dni a noci pri počúvaní hudby, ten nevie improvizovať, robí len náhodné veci. Improvizovať môže len dobre pripravený umelec, ktorý má takú obrovskú zásobáreň kreatívnych nápadov, že má z čoho čerpať. Herci a hudobníci v talianskej commedii dell'arte najprv tvrdo dreli na to, aby si vytvorili zásobáreň desiatok piesní, dialógov, scénok a potom vyšli na pódium improvizovať.

Viac s Romanom

Si dramaturg, scenárista, režisér, herec, moderátor, neformálny pedagóg, posledné roky ťa poznáme najmä ako šéfa projektu HALIGANDA.

R: V rámci Haligandy sme sa zamerali na naše autorské projekty. Máme vlastnú kreatívnu školu pre deti od 6 mesiacov do 6 rokov Amadeus a Andy (asi tiež dostane televíznu podobu), jediné profi divadlo hrajúce pravidelne a výlučne pre deti od 6 mesiacov do 4 rokov, rôzne kurzy a workshopy. Keďže nás baví spájať kreativitu s edukáciou, máme jedinú výlučne montessori herňu v Košiciach, kde sa venujeme len tejto pedagogike. Teší nás, že našu prácu si všimli aj za hranicami, pracujeme na spoločných projektoch s Poliakmi, kde chodíme aj často hrať, s Čechmi, Indmi, Brazíľčanmi, Ukrajincami. A pred dvoma rokmi ma zaradili medzi sociálnych inovátorov v oblasti edukácie, čo je veľká pocta.

Ako sa pracuje s deťmi?

R: S deťmi je to ako test mentálnych, psychických a fyzických schopností. Koľko dáš, toľko dostaneš, niekedy aj viac. Mnohí rodičia a pedagógovia si neuvedomujú silu dieťaťa, jeho schopnosť učiť samého seba, chuť motivovať seba samého. Ako dospelí ste tam na to, aby ste ich motiváciu a chuť viedli správnym smerom, podporili ju a eliminovali zlé veci. Mnoho dospelých plače, že dnes sú deti iné ako kedysi, určite áno, ale najmä preto, lebo sa zmenili dospelí.

Často účinkujete aj v Poľsku, ako vás prijíma poľské publikum?

R: Poľsko je naša milovaná krajina. V oblasti edukácie, umenia a kreatívneho myslenia nás Poliaci predbehli o pár desiatok rokov. Práca s deťmi od narodenia, práca s rodičmi, neformálna edukácia, vysoká umelecká úroveň divadiel pre deti, množstvo kurzov a kreatívnych centier, to všetko vytvára podhubie na to, aby prijali aj vašu prácu. Vo Wroclawe máme stále publikum, sme súčasťou medzinárodných festivalov, vedíme kreatívne dielne pre deti a ich rodičov.

Podieľal si sa aj na projektoch Prává vodovodná, ktorý je určený pre všetky deti ZŠ, aby sa dozvedeli viac o tom, že bežná voda z vodovodu doma je zdravá a chutná.

R: Tieto akcie pomáhajú deťom znormlizovať si život. Pracujeme aj s deťmi z Afriky a Indie, a tie keď videli, čo my u nás stvárame s vodou, nerozumeli a boli strašne smutné. Napríklad sa nás pýtali, či máme vodu vo vodovode zlú – chorú, keď sa dozvedeli, že si ju kupujeme v obchodoch. Je veľmi potrebné naučiť deti vážiť si prirodzené, jednoduché veci, ktoré sú najhodnotnejšie, aj keď sa nám to teraz nezdá, lebo ich je dostatok. Ale je to ako v tej rozprávke Soľ nad zlato. Inak mali by sme urobiť rozprávku Voda nad zlato.

Aj kanalizácie plačú

Verejná kanalizácia slúži na odvádzanie odpadových vôd, teda vôd, ktoré už boli použité. Dôležité je slovo vôd, pretože vodári v nej už na počudovanie objavili všetko možné aj nemožné 😞

Viete si v nej predstaviť napríklad **oblečenie, konáre, skaly, dlažobné kocky, stavebný materiál, či dokonca zatúlané plávajúce zvieratá**? Toto všetko a omnoho viac vodári už vo verejnej kanalizácii videli na vlastné oči a boli nepríjemne zaskočení! A práve vtedy plačú nielen kanalizácie, ale aj vodári...

Všetky tieto veci a aj mnohé iné, ktoré v žiadnom prípade nepatria do verejnej kanalizácie, spôsobujú obrovské problémy, lebo kanalizáciu upchávajú a z niektorých sa do odpadových vôd dostávajú ťažko odstrániteľné zložky. Preto by ste mali vedieť, že do verejnej kanalizácie nepatria:

Do verejnej kanalizácie nepatria:

Lieky • Chemikálie • farby • riedidlá • rozpúšťadlá • silné dezinfekčné prostriedky • **Rádioaktívne, infekčné látky a tiež látky, ktoré spôsobujú nadmerný zápach** • Kuchynský a reštauračný odpad (zvyšky jedál, tuky) • **Cigaretové ohorky** • **Horľavé a výbušné látky a látky, ktoré zmiešaním so vzduchom alebo vodou tvoria výbušné, dusivé alebo otravné zmesi** • **Ropa a ropné látky, soli zo zimnej údržby** • Predmety z dreva, dróty, plechy • Tuhé odpady, tvrdnúce látky, ako napr. stavebný odpad (omietky, sadra, lepidlá, peny) • **Plastové a gumové produkty** • **Textilné produkty (napr. dámske pančuchy) a iné tkaniny** • **Odpady zo záhrad, pokosená tráva, lístie a pod.** • **Rôzne hygienické potreby: hygienické vložky, plienky, vlhčené utierky, kondómy** • **Komunálny odpad, papier**

Kam tie veci patria?

- ✓ Hygienické utierky či plienky **patria do smetného koša**
- ✓ Olej, tuky a masť po varení nechajte vychladnúť, **zmiešajte so semiačkami a dajte vtáčikom**
- ✓ Jedlo, ktoré ste nezjedli, **použite ako potravu pre zvieratká**
- ✓ Chemikálie, motorový olej, farby, unikajú do podzemných vôd, preto o **ich odstránenie poprosíte zberné stanice, ktoré sa tomu venujú**
- ✓ Lieky – nespotrebované alebo preexpirované **vráťte späť do lekárne**

Nezabudnite, že verejná kanalizácia nie je kôš na odpady 😞

zdravý štýl ✓

pre krásu ✓

coool
zdravá voda ✓

 facebook.com/vodovodna

 instagram.com/pravavodovodna